

Makina, Otomotiv, Diğer Ulaşım Araçları, Elektrik ve Elektronik Sektörü Ürünlerine İlişkin Dahilde İşleme Rejimi Genelgesi

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Dayanak, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) İşbu Genelge makine, otomotiv, diğer ulaşım araçları, elektrik ve elektronik sektörü ürünlerinin ihracatı ile ihracat sayılan satış ve teslimine ilişkin Dahilde İşleme Rejimi tedbirlerinin uygulama usul ve esaslarını belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Dayanak

MADDE 2 – (1) İşbu Genelge, 27/01/2005 tarihli ve 25709 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 17/01/2005 tarihli ve [2005/8391 sayılı](#) Bakanlar Kurulu Kararı eki Dahilde İşleme Rejimi Kararı ve bu Karar’a istinaden, 20/12/2006 tarihli ve 26382 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan [İhracat: 2006/12 sayılı Dahilde İşleme Rejimi Tebliği](#); 01/04/2007 tarihli ve 26480 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan [İhracat: 2007/2 sayılı Dahilde İşleme Rejimine İlişkin İşlemlerin Bilgisayar Veri İşleme Tekniği Yoluyla Yapılmasına Dair Tebliğ](#), 27/01/2005 tarihli ve 25709 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan [İhracat: 2005/2 sayılı İhracat Sayılan Satış ve Teslimler Hakkında Tebliğ](#) ve 03/12/2019 tarihli ve 30967 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan [İhracat: 2019/7 sayılı Ticaret Bakanlığı Destek Yönetim Sistemine İlişkin Uygulama Tebliği](#) hükümleri çerçevesinde hazırlanmıştır.

Kapsam

MADDE 3 – (1) İşbu Genelge, makine, otomotiv, diğer ulaşım araçları, elektrik ve elektronik sektörü ürünlerinin ihracatı ile ihracat sayılan satış ve teslimi ve bu kapsamda yapılacak olan ithalat/yurt içi alıma ilişkin dahilde işleme rejimi kapsamında uygulanacak dahilde işleme tedbirlerini kapsar.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) İşbu Genelge’de geçen;

a) Bakanlık: Ticaret Bakanlığını,

b) DİİB: Dahilde İşleme İzin Belgesini,

c) DİR: Dahilde İşleme Rejimini,

ç) Döviz kullanım oranı: 2006/12 sayılı Tebliğ’in [3 üncü](#) maddesindeki “Dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamındaki CIF ithal (yurt içi alımlar hariç) tutarının FOB ihrac tutarına (ikincil işlem görmüş ürünün serbest dolaşıma giriş rejimi hükümlerine göre ithalatının yapılması halinde bu ürünün gümrük kıymeti dahil) olan yüzde oranını”,

d) DYS: 2019/7 sayılı Tebliğ’in [4 üncü](#) maddesindeki “Mal ihracatına ve hizmet ihracatına yönelik devlet destekleri ile Dâhilde İşleme Rejimi, Hariçte İşleme Rejimi, Vergi, Resim Harç İstisnası, Belgesiz İhracat Kredilerine ilişkin bileşenlerden oluşan Ticaret Bakanlığı Destek Yönetim Sistemini”,

e) **Fire:** 2006/12 sayılı Tebliğ'in 3 üncü maddesindeki "İşleme faaliyetleri sırasında özellikle kuruma, buharlaşma, sızma veya gaz kaçağı şeklinde yitirilen ve imha olan kısım ile ekonomik değeri olmayan atıkları",

1

f) **Genel Müdürlük:** İhracat Genel Müdürlüğünü,

g) **GTİP:** Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonunu,

ğ) **İkincil işlem görmüş ürün:** 2006/12 sayılı Tebliğ'in 3 üncü maddesindeki, "İşleme faaliyetleri sonucunda elde edilen asıl işlem görmüş ürün dışındaki ürünü",

h) **Karar:** 17/01/2005 tarihli ve [2005/8391](#) sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Dahilde İşleme Rejimi Kararı'nı,

ı) **2005/2 sayılı Tebliğ:** İhracat: [2005/2 sayılı](#) İhracat Sayılan Satış ve Teslimler Hakkında Tebliğ'i

i) **2006/12 sayılı Tebliğ:** İhracat: [2006/12 sayılı](#) Dahilde İşleme Rejimi Tebliği'ni,

j) **2007/2 sayılı Tebliğ:** İhracat: [2007/2 sayılı](#) Dahilde İşleme Rejimine İlişkin İşlemlerin Bilgisayar Veri İşleme Tekniği Yoluyla Yapılmasına Dair Tebliği'i,

k) **2019/7 sayılı Tebliğ:** İhracat [2019/7 sayılı](#) Ticaret Bakanlığı Destek Yönetim Sistemine İlişkin Uygulama Tebliği'ni

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar, DiİB Süreleri, Döviz Kullanım Oranları, Birim Kullanım, Fire ve İkincil İşlem Görmüş Ürün Oranları

Genel Esaslar

MADDE 5 – (1) Makine, otomotiv, diğer ulaşım araçları, elektrik ve elektronik sektörü ürünlerinin ihracatı ile ihracat sayılan satış ve teslimi ve bu kapsamda yapılacak olan ithalat/yurt içi alıma ilişkin DİR kapsamında uygulanacak dahilde işleme tedbirlerine ilişkin genel hükümler aşağıda belirtilmiştir.

a) Farklı azami döviz kullanım oranlarına konu ürünler için ayrı DiİB düzenlenmesi esastır.

b) Yetkilendirilmiş Yüklümlü Sertifikası ve Onaylanmış Kişi Statü Belgesi sahibi firmaların müracaatları ile gemi inşa, komple tesise v.b. ilişkin ihracat taahhüdü içeren müracaatlar hariç ilk DiİB'de azami ihracat taahhüt miktarı, kapasite raporunda belirtilen yıllık üretim kapasitesinin 1/4'ü kadar olabilir.

c) İlk DiİB'de azami miktarda ihracat taahhüdünde bulunulduğu durumda, belge ihracat taahhüt miktarının, belge kapsamında gerçekleştirilen ihracat miktarı kadar artırılması uygun görülebilir.

ç) İlk DiİB'in taahhüt hesabı kapatma başvurusunun yapılmamış olması veya ilk DiİB'in ihracat taahhüdünün tamamlanmamış olması halinde, ikinci belge başvurusunda talep edilebilecek olan azami ihracat taahhüt miktarı, yıllık üretim kapasitesinin 1/4'üne karşılık gelen miktardan, ilk belgedeki ihracat taahhüt miktarından henüz gerçekleşmemiş olan miktar düşüldüğünde bulunacak olan miktar kadar olabilir.

d) İlk DİİB'in taahhüt hesabının tamamlanmış ancak kapatma başvurusunun yapılmamış olması halinde, yıllık üretim kapasitesi dikkate alınarak belge düzenlenebilir.

e) İlk DİİB'in taahhüt hesabının kapatılmış veya kapatma başvurusunun yapılmış olması halinde, müteakip belge başvurularında uygun görülebilecek azami ihracat taahhüdü miktarı, yıllık üretim kapasitesi dikkate alınarak değerlendirilir.

2

f) Kapasite raporunun tek vardiya esasına göre hazırlanmış olması ve firmada vardiyalı çalışılması söz konusu olduğu için toplam üretim kapasitesinin fiiliyatta kapasite raporunda belirtilenden fazla olması halinde, DİİB başvurularında uygun görülebilecek azami ihracat taahhüt miktarı, ilgili ticaret ve/veya sanayi odasından alınacak olan ve kaç vardiya çalışıldığını açıkça belirtir yazının DYS üzerinden sunulmasını müteakip, vardiyalı toplam üretim kapasitesi üzerinden hesaplanır.

g) İndirimli teminat, eşdeğer eşya, ekspertiz şartı, fire/ikincil işlem görmüş ürün vb. hususlara ilişkin düzenlemeler, DİİB'in özel şartlar bölümüne kaydedilir. Ancak, DİİB'in özel şartlar bölümünde yer almayan, işbu Genelge dâhil DİR mevzuatına ilişkin diğer tüm şartların da yerine getirilmesi firmaların sorumluluğundadır.

ğ) DİİB müracaatında bulunan firmaların faal durumda olduklarının tespit edilebilmesini teminen; müracaatlar sırasında Bakanlığa sunulacak olan "üretim tesisine ilişkin son döneme ait elektrik faturası" ve firmaya ait son 12 aylık döneme (yeni kurulan firmalar için kuruluş tarihinden sonraki dönem) ilişkin Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) tahakkuk fişleri ile ilgili olarak;

1) Firmaların bir takvim yılı içerisinde yapacağı ilk DİİB başvurusu sırasında söz konusu belgelerin DYS üzerinden ibrazı gerekmektedir.

2) Yetkilendirilmiş Yükümlü Sertifikası ve Onaylanmış Kişi Statü Belgesi sahibi olan firmaların, ilk DİİB başvurusu hariç, söz konusu belgeleri ibrazı gerekmemektedir.

h) DİİB başvurularında, ithalata ve ihracata konu ürünlerin miktarlarının iki birimli beyan edilecek olması ve bu birimlerden birinin "kg" olacak olması halinde, "kg" ikinci birim olarak beyan edilmelidir.

ı) İlk defa DİİB müracaatında bulunacak olan firmaların, belirtilen adreste üretim faaliyetinde bulunup bulunmadığı, kapasite durumu vs. konulardaki tespiti yönelik olarak ilgili Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğüne başvurması ve söz konusu başvuru neticesinde düzenlenecek olan belgenin, DİİB başvurusu sırasında DYS üzerinden sunulması gerekmektedir.

i) DİİB başvurularına yönelik değerlendirme süreci; işbu Genelge dâhil DİR mevzuatı çerçevesinde, belge konusu sektörlerin piyasa dinamikleri ve dış ticaret politikaları da göz önünde bulundurularak, proje bazında tekemmül ettirilir.

DİİB Süreleri

MADDE 6 – (1) Makine, otomotiv, diğer ulaşım araçları, elektrik ve elektronik sektörü ürünlerinin ihracatı ile ihracat sayılan satış ve teslimine yönelik olarak düzenlenecek DİİB'lerin süresi 12 (oniki) aydır. Kablo ihracatı ile ihracat sayılan satış ve teslimine yönelik düzenlenecek DİİB'lerin süresi 9 (dokuz) aydır. Gemi inşa, komple tesisi v.b. ile üretim süreci 12 (oniki) ayı aşan ürünler ve savunma sanayi alanına giren ürünlerin ihracatına ilişkin düzenlenen DİİB'lerin süresi proje süresi kadar tespit

edilebilir. Diğer taraftan, DİİB süreleri, piyasa dinamikleri ve dış ticaret politikaları da göz önünde bulundurularak, ürün ve/veya ürün grupları özelinde daha kısa süreli olarak belirlenebilir.

3

Döviz Kullanım Oranları

MADDE 7 – (1) [2006/12 sayılı Tebliğ kapsamında](#) düzenlenecek olan DİİB'lere ilişkin azami döviz kullanım oranları, alt sektörler itibarıyla aşağıda sıralanmaktadır:

- Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı için %75,
- Elektrikli teçhizat imalatı için %80,
- Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı için %75,
- Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve ayrı treyler (yarı römork) imalatı için %65,
- Diğer ulaşım araçlarının imalatı* için %60

- *"Hava taşıtları ve uzay araçları ile bunlarla ilgili makinelerin imalatı" ve "Askeri savaş araçlarının imalatı"na yönelik düzenlenen belgelerde azami döviz kullanım oranı %80'e kadar tespit edilebilir.

(2) [2005/2 sayılı Tebliğ](#) kapsamında düzenlenecek olan DİİB'lere ilişkin azami döviz kullanım oranları için söz konusu Tebliğ'in 9 uncu maddesi dikkate alınır.

(3) DİİB kapsamındaki bedelsiz ithalatta, DİİB süresi sona erdikten veya ihracat taahhüdü kapatıldıktan sonra geri gelen işlem görmüş ürün için yeni bir DİİB düzenlenmesi halinde yeni belgede ve DİİB kapsamındaki yurt içi alımlarda döviz kullanım oranı aranmaz.

Birim Kullanım, Fire ve İkincil İşlem Görmüş Ürün Oranları

MADDE 8 – (1) DİİB düzenlenmesi aşamasında;

a) Birim kullanım, fire ve ikincil işlem görmüş ürün oranları için kapasite raporunda belirtilen oranlar esas alınır.

b) Birim kullanım, fire ve ikincil işlem görmüş ürün oranlarının işbu fıkranın (a) bendine göre net olarak tespit edilememesi halinde, belge süresi içerisinde alınacak olan, [2006/12 sayılı Tebliğ'in Ek-3'ünde belirtilen](#) ekspertiz raporu marifetiyle tevsik edilmesi kaydıyla firma beyanı esas alınabilir.

c) Bakanlık, gerekli görmesi halinde, beyan edilen birim kullanım, fire ve ikincil işlem görmüş ürün oranlarına ilişkin olarak, kapasite raporunu düzenleyen ticaret ve/veya sanayi odası, üniversitelerin ilgili bölümleri ve ilgili olabilecek meslek kuruluşları dahil gerek gördüğü kurum ve kuruluşlar tarafından hazırlanacak raporların ibrazını talep edebilir.

(2) Birim kullanım, fire ve ikincil işlem görmüş ürün oranlarına ilişkin bu madde çerçevesinde belirlenen esaslarla DİİB düzenlenmiş olması, DİR mevzuatı hükümleri çerçevesinde firma sorumluluğunu ortadan kaldırmaz. DİİB'de kayıtlı birim kullanım, fire ve ikincil işlem görmüş ürün oranları, DİİB kapsamında temin edilen hammaddelerin işlenmesi sırasında dikkate alınabilecek olan azami oranları göstermektedir. İşleme faaliyetini müteakip, birim kullanım, fire ve ikincil işlem görmüş ürün oranlarının DİİB'de kayıtlı oranlardan daha düşük gerçekleşmesi sonucu, DİİB kapsamında temin edilen girdiler ile ihraç edilenden fazla asıl işlem görmüş ürün elde edilmiş olması veya temin edilen girdilerin tamamının ihraç edilen ürünler bünyesinde yurtdışı edilememiş olması halinde, elde edilen

fazla asıl işlem görmüş ürünün de ihraç edilmesi veya fazla durumda kalan asıl işlem görmüş ürün ve/veya yurtdışı edilememiş fazla girdiler (DİİB'de öngörülenin üstünde çıkan ikincil işlem görmüş ürünler dâhil) ile ilgili olarak serbest dolaşıma giriş rejimi hükümlerine göre işlem yapılması gerekmektedir.

4

(3) İşleme faaliyeti sonucunda, ithal üründen ortaya çıkacak ikincil işlem görmüş ürünün DİİB ihracat listesine eklenmesi gerekmektedir. Söz konusu ikincil işlem görmüş ürünün DİİB ihracat taahhüdünün kapatılmasından önce ihracı, gümrük mevzuatı çerçevesinde gümrük idaresi gözetiminde imhası, gümrüğe terk edilmesi, çıkış hükmünde gümrüğe teslimi veya serbest dolaşıma giriş rejimi hükümlerine göre ithali gerekmektedir.

(4) DİİB kapsamında ihracatı kg üzerinden yapılacak olan veya birim kullanım hesabı kg- kg üzerinden yapılan ürünlerin belge birim kullanım hesabında, ihracata ilişkin gümrük beyannamesi "Net Ağırlık (kg)" alanında beyan edilen ihraç ürün ağırlığını oluşturan tüm girdilerin, belge kapsamında temin edilmeyecek girdiler de dâhil, dikkate alınması gerekmektedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Ihracat Sayılan Satış ve Teslimler

MADDE 9- (1) [2005/2 sayılı Tebliğ'in 5/d-1 maddesi](#) çerçevesinde düzenlenen D3 kodlu DİİB'ler kapsamında her bir Yatırım Teşvik Belgesi için ayrı DİİB düzenlenmesi esastır. Belge düzenlenmesine esas teşkil eden ve DİİB'e kaydedilen Yatırım Teşvik Belgesi'nin sonradan başka bir Yatırım Teşvik Belgesi'yle değiştirilmesine izin verilmez.

(2) [2005/2 sayılı Tebliğ'in 5/e maddesi](#) çerçevesinde düzenlenecek D3 kodlu DİİB'ler için; ilgili kamu kurum/kuruluşunca onaylı uluslararası ihale ilanı, ilgili kamu kurum/kuruluşunca onaylı ihale kazanım belgesi ile yüklenici firma ile ihaleye çıkan kamu kurum/kuruluşu arasında yapılan onaylı sözleşme örneğinin DYS üzerinden yapılacak DİİB başvurusuna eklenmesi gerekmektedir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Yetki

MADDE 10 – (1) İşbu Genelge kapsamında ortaya çıkabilecek özel ve zorunlu durumları inceleyip sonuçlandırmaya ve uygulamada ortaya çıkacak ihtilafları idari yoldan çözümlenmeye Genel Müdürlük yetkilidir.

(2) İşbu Genelge'de düzenlenmeyen hususlarda [2008/1 sayılı Dahilde İşleme Rejimi Hakkında Genelge](#) hükümleri esas alınır.

Yürürlük

MADDE 11 – (1) İşbu Genelge onaylandığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 12 – (1) İşbu Genelgeyi Bakanlık (İhracat Genel Müdürlüğü) yürütür.